

De hoge Galloways

Van de Glen Trool naar de Merrick

De Glen Trool, die een belangrijke rol speelt in de Schotse geschiedenis, is een goed uitgangspunt om de Merrick, de hoogste berg van de Southern Uplands, te beklimmen. Op de top hebt u een weids uitzicht over het zuidwesten van Schotland.

DE ROUTE IN HET KORT

++

Niveau

4.30 uur

Duur

750 m

Stijgen/dalen

karakter: in het bos is het pad bijzonder goed, op het open bergland treft u moerassige passages. Gestadige en dikwijls steile stijging; na de Benyellary loopt de route een eind over een kam.

wandelkaart: OS Landranger 77.

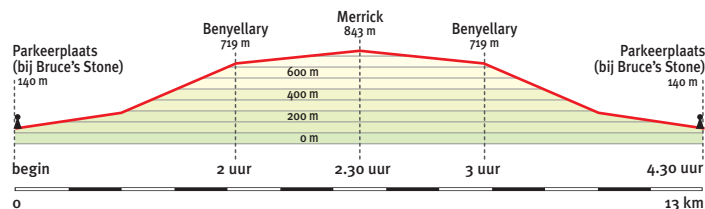
horeca: geen gelegenheden.

bereikbaarheid: met de auto van Newton Stewart of Girvan via de A 714 tot Bargrennan, daar afslaan naar Glentool Village en verder richting Loch Trool; na ca. 4 km bij de afslag naar de camping rechtdoor tot het eind van de weg, zo'n 2,5 km verder. Daar is een kleine parkeerplaats bij de Bruce's Stone. Er rijden geen **bussen**.

Het beginpunt van deze wandeling is de parkeerplaats aan het eind van de toegangsweg naar de **Bruce's Stone**. De gedenksteen rechts van de parkeerplaats herinnert aan de overwinning van de Schotse koning Robert the Bruce op een Engelse militaire eenheid bij **Loch Trool** (1307). Daardoor blies hij de haperende onafhankelijkheidsstrijd van Schotland

nieuw leven in; na nog enkele nederlagen legden de Engelsen zich in 1328 neer bij de Schotse onafhankelijkheid. Bij het monument hebt u een prachtig uitzicht op de Glen Trool.

Terug op de parkeerplaats begint aan de linkerkant het pad omhoog naar de Merrick, dat aanvankelijk zeer goed is. Op een informatiebord

In 1307 versloeg Robert the Bruce hier in de Glen Trool een Engelse militaire eenheid. De Bruce's Stone herinnert aan deze Schotse koning.

wordt onder andere gewaarschuid voor mist; wandelaars krijgen ook de raad om ruim voldoende tijd voor de wandeling uit te trekken. Het goed onderhouden deel van het pad eindigt wanneer u boven enkele kleine watervalletjes het dal van de **Buchan Burn** bereikt. Van hieraf is de Benyellary, die hoog boven het dal verrijst, al te zien.

Na een goed aangegeven omleiding via een steil pad komt u door een *kissing gate* in het bos; daarna wordt het pad weer vlakker. Even na het voormalige *bothy* (hutje) **Culsharg** komt u op een breed **bosbouwpad** (45 min.). Steek de brug over (rechts) en ga meteen daarna naar links (bordje: 'Merrick Climb'). Na een volgende steile stijging bereikt u de rand van het bos. Nu wordt het pad aanzienlijk slechter; het voert door onbeschuut moerassig en modderig terrein.

Steek via een volgende *kissing gate* een omheining over; bij een stenen

muur bereikt u de kam. Volg deze naar rechts bergopwaarts naar de **Benyellary**, waarvan de top door een zeer grote *cairn* wordt gemarkeerd (2 uur). Als het mooi weer is kunt u van hieraf de Arran Islands (in het noorden) en Ierland en Cumbria (in het zuiden) onderscheiden.

Blijf de muur volgen; de route loopt over de kam, die de naam Neive of the Spit draagt, geleidelijk bergopwaarts. Als het terrein weer begint te stijgen, buigt het pad van de muur af naar rechts; het voert nu rechtstreeks naar de top van de Merrick. De klim is niet al te steil en kost weinig inspanning. Op de top van de hoogste berg van de Southern Uplands (843 m) staan een geodetisch markeringspunt en een stenen windkering (2.30 uur).

Het uitzicht op de top van de Benyellary was al prachtig, maar op de Merrick is het bij helder weer zonder meer adembenemend. Soms kunt u in de verte zelfs de Highlands en het

hele zuidwesten van Schotland zien. De noordelijke helling van de Merrick is erg steil en maakt een heel andere indruk dan de tamelijk glooiende zuidwestelijke helling. Het pad voert via dezelfde route als op de heenweg terug naar de **Beny-**

ellary (3 uur). Bij mist moet u oppassen dat u het zijpad vanaf de stenen muur naar links in de richting van het bos niet mist. Het steile stuk komt uit op het **bosbouwpad** met de brug (3.45 uur). Ten slotte bent u weer op de **parkeerplaats** (4.30 uur).

In het land van de loodmijnen

Van Wanlockhead over de Southern Upland Way

In de omgeving van Wanlockhead, het hoogstgelegen dorp van Schotland, zijn veel herinneringen aan de vroegere mijnbouw te zien. Het langeafstandspad Southern Upland Way voert door een eenzaam landschap met hooggelegen *moors*.

DE ROUTE IN HET KORT

++

Niveau

4.30 uur

Duur

750 m

Stijgen/dalen

karakter: grotendeels goede landbouwweggetjes en wandelpaden, met enkele behoorlijk steile stijgingen over open terrein.

markering: de hele route het distelsymbool van de Southern Upland Way.

wandelkaart: OS Landranger 78.

horeca: alleen in het museum van Wanlockhead.

bereikbaarheid: op werkdagen met de bus lijn 30

van Lanark en Sanquhar naar Wanlockhead. Met de **auto** van Abington aan de M 74 of van Mennock aan de A 76 via de B 797 naar Wanlockhead, waar u kunt parkeren bij het Museum of Lead Mining.

tip: op het open terrein kan het bij mistig weer lastig zijn om u te oriënteren.

variant: in het broed- en jachtseizoen kan de route ongeveer 2 uur langer zijn.

Beginpunt is het interessante **Museum of Lead Mining**. Steek bij de ingang van het museum de weg over en volg het oude tracé van een smalspoortreintje. De route voert hier voortdurend over het langeafstandspad Southern Upland Way (SUW). U passeert eerst de ingang naar de Lochnell Mine, dan een oude kerk en vervolgens de aan het begin van de 19e eeuw gebouwde *beam engine* (een stoommachine die gebruikt werd om water uit de mijn te pompen), waarvan het dragende element uit een houten balk bestaat. Dit is het best bewaard ge-

bleven exemplaar van Groot-Brittannië. Daarachter liggen typische *cottages* van de mijnwerkers, die ook bij het museum horen. U loopt nu naar de New Glencrieff Mine, die nog tot 1956 in bedrijf is geweest. Bij de ingang gaat de route naar rechts over de weg verder het dal door, tot u aan de linkerkant een **houten brug** ziet (30 min.). Steek het Wanlock Water via deze brug over. Een bordje geeft de alternatieve route voor de SUW aan, die tijdens het broed- en jachtseizoen gebruikt moet worden. Bovendien is het dan streng verboden om van het

pad af te wijken. De alternatieve route is 4 km langer, voert over landbouwweggetjes en loopt rond de heuvel. Bij Cogshhead komt hij weer uit op de oorspronkelijke route.

Het pad voert nu zeer steil omhoog over de Glengaber Hill, maar dankzij het gras is het hier aangenaam wandelen. Volg het gemarkeerde pad tot aan de kam vlak bij de **afgeronde top** (1.15 uur). Negeer daar een zijpad naar links, dat een hek door gaat, en loop naar een omheining, die u met behulp van een *stile* oversteekt. Daarachter is de juiste route dankzij de SUW-markeringen gemakkelijk te vinden.

U krijgt uitzicht op een dal dat van alle kanten wordt omringd door ca. 500 m hoge heuvels. De bodem is

hier erg schraal en moerassig, en vormt daardoor een ideaal leefgebied voor het Schotse sneeuwhoen. In de ogen van veel grootgrondbezitters hebben deze dieren slechts één nut: als schietschijf dienen voor jagers die er grote bedragen voor over hebben om op sneeuwhoenders te mogen jagen. Dat daarmee ook werkgelegenheid voor de plaatselijke bevolking in het geding is wordt dikwijls aangevoerd als rechtvaardiging voor de jacht. De meningen over de jacht op sneeuwhoenders – en de jacht in het algemeen – lopen in Schotland ver uiteen.

De route voert het dal in; halverwege de helling moet u weer met behulp van een *stile* een omheining oversteken. Het pad wordt nu ondui-

delijker en is af en toe tamelijk modderig. Tot halverwege de 18e eeuw was dit de enige route naar Wanlockhead. Destijds noemde men het pad van Sanquhar naar Wanlockhead de *coffin route* ('pad van de doodskisten'), omdat iedereen die in Wanlockhead was gestorven naar Sanquhar moesten worden vervoerd om daar begraven te worden.

Wandel bij de boerderijruïne Cogshhead rechts langs de stenen muur omlaag naar een **bosbouwpad** (1.45 uur). Hier komt de alternatieve route weer op het hoofdpad uit. Houd links aan en steek in het bos een beek over. Een eindje verder maakt het bosbouwpad een bocht naar rechts; ga hier scherp naar links – volg de pijl van de Southern Upland Way. Even daarna passeert u een omheining en gaat u steil omhoog naar rechts. Bij een volgende omheining met een hek bereikt u de **kam** (2.15 uur). Hier hebt u een prachtig uitzicht op het landschap van de Nithsdale, dat aanzienlijk minder onherbergzaam is. Het weer in de Nithsdale is dikwijls veel beter dan in het regenachtige Wanlockhead. De terugweg loopt via dezelfde route; na in totaal 4.30 uur bent u weer terug bij het **beginpunt**.

Mijnwerkers en hertogen

Al in de Middeleeuwen werden in Wanlockhead lood en zelfs goud gedolven. In het begin van de 18e eeuw

werd de exploitatie van de loodmijnen overgenomen door de Quakers. De werkomstandigheden van de arbeiders waren destijds ongelooflijk zwaar, zoals u tijdens een – beslist aan te raden – bezoek aan het Museum of Lead Mining zult zien. Ook de Lochnell Mine, een *cottage* en een bibliotheek maken deel uit van het museum. De Lochnell Mine was van 1710 tot 1860 in bedrijf. Voor de mijn wisten jongens van 8 tot 10 jaar het lood in de rivier – ook als het 's winters ijskoud was. De bibliotheek, die al in 1756 werd geopend, was de op één na eerste openbare bibliotheek van Schotland. De oudste bevindt zich in het nabijgelegen dorp Leadhills en is eveneens een bezoek waard.

Na het vertrek van de Quakers ging Wanlockhead over in handen van de hertog van Buccleuch en Queensbury, die nog altijd eigenaar is van dit hele gebied. Wie zich een beeld wil vormen van de manier van leven van een van de meest vooraanstaande Britse grootgrondbezitters moet beslist een bezoek brengen aan Drumlanrig Castle, dat ten noorden van Thornhill in een uitgestrekt park staat.

In vroeger tijden konden de hertogen vrijwel aaneengesloten over hun eigen landerijen van hier naar Edinburgh rijden. Hun politieke invloed was dan ook zeer groot. Zo vertegenwoordigde de tweede hertog van Queensbury Schotland bij de onderhandelingen over het aansluitingsverdrag met Engeland in 1707.

De huidige hertog bezit een schitterende particuliere kunstverzameling met onder andere werken van Rembrandt, Holbein, da Vinci, Breughel en Gainsborough. Alleen al daarom is het de moeite waard een bezoek aan het kasteel te brengen.

